Festivalul național „CÎNTAREA ROMÂNIEI" — *cadru complex de educație comunistă, de înfăptuire a Programului partidului*

TEATRUL ŞI PROBLEMATICA SA ACTUALĂ

Fără îndoială că una dintre cele mai importante manifestări de anvergură națională privind teatrul este **Festivalul de la Brașov** — a cărei a doua ediție s-a încheiat de curînd —, care prin tematica sa obligă la o privire analitică și critică a spectacolului contemporan pe scenele noastre. A spectacolului realizat cu opere din dramaturgia contemporană, pentru că altfel aria de interes ar fi putut cuprinde întreaga noastră mișcare teatrală, căci nu ne sînt profund contemporane prin mesaj, prin forța mijloacelor de expresie **Furtuna** de **Shakespeare** în viziunea lui **Liviu Ciulei**, **A murit Tarelkin** de **Suhovo-Kobilin** în regia lui **Gheorghe Harag** sau **Astă seară se improvizează** de **Pirandello** în regia lui **Alexandru Colpacci ?** Fără îndoială că da. Această „restringere" absolut necesară care dă și specificitatea festivalului la care ne referim în cadrul celorlalte colocvii organizate sub egida **Consiliului culturii și educației socialiste**, de **Asociația oamenilor de artă din institutiile teatrale și muzicale**, permite totodată o mai directă relevare a felului în care piesa românească de astăzi își găsește loc în repertoriile teatrelor, a felului cum ea este tratată scenic și, de asemenea, a modului în care secretariatele noastre literare, regizorii investighează dramaturgia universală contemporană. Fără a încerca statistici adeseori neconcludente — statistici în care, din păcate, unele teatre își găsesc punctul de sprijin cînd e vorba de reprezentarea piceselor românești de astăzi, survolînd cu nonșalanță atît calitatea operei selectate cît și pe aceea a spectacolului rezultat — și nici comparații ce ni se par ușor hazardate între nivelul primei ediții și a celei de acum, cred că ceea ce a dat nota îmbucurătoare a festivalului din acest an a fost o clară opțiune pentru piesa de dezbatere politică, fie ea românească sau străină, pe de o parte. Pe de alta, dorința — citeodată împlinită artisticeste, alteori rămasă la simplul stadiu de propunere — a regizorilor de a implica direct publicul în acea dezbatere, de a-l face părtaș, prin judecată și atitudine, în reprezentație.

Repet, fără a avea măcar intenția unor raportări numerice, este de menționat că șase din cele nouă piese incluse în programul festivalului au fost românești, unele realizate în premieră absolută. O anume pasiune a autorilor pentru investigarea mutațiilor petrecute în conștiințe, dorința de a face un adevărat proces public din frămîntările, din atitudinile eroilor față de adevăr, încercarea de a găsi acel drum al asumării responsabilității faptelor comise sînt cîteva dintre laitmotivele pe care se bizuie construcția dramatică în aproape toate textele reprezentațiilor aflate în concurs. Sigur, nu se poate vorbi, în cazul de față, despre calitatea operelor făcînd abstracție de forța conferită lor prin montarea scenică. Căci, dacă, de pildă, **Scaunul** de **Tudor Popescu** — o piesă deosebit de actuală, încercînd să sublinieze pericolul reinvierii unor automatisme de gîndire și actiune ce au funcționat într-o epocă trecută și care acum pot și trebuie să fie învinse prin rationalismul și profundul umanism al societății noastre de astăzi — nu și-a găsit, cred, în montarea făcută de **Constantin Dinischiotu** la Teatrul dramatic din Constanta înfățisarea spectaculară cea mai potrivită, momentele cele mai grave căzînd într-un derizoriu plictis, cu totul altfel au stat lucrurile cu **Noaptea pe asfalt** de **Theodor Mănescu**, în regia lui **Constantin Codrescu** la Teatrul maghiar de stat din Sfintu Gheorghe. Poate cea mai bine scrisă piesă a acestui dramaturg a reușit să fie impusă de colectivul de la Sfintu Gheorghe și de Constantin Codrescu. Deosebit de atent în indicațiile și în lucrul cu actorii, regizorul a știut să pună în valoare nelinistea acută a personajului principal, capacitatea sa nelimitată de investigare a adevărului, dăruirea sa cu orice preț în luptă cu propriile-i îndoieli și cu labilitatea celorlalți în înțelegerea rostului meseriei sale de gazetar, de om constient care nu se poate mulțumi cu jumătăți de măsură. O notă de stranie poezie care conferă interesantului text al lui **Th. Mănescu** un plus de adîncime și frumusețe. O discuție aparte ar merita, poate, **A cincea lebădă** de **Paul Everac**, piesă plecînd de la o idee încărcată de substanță — confesiunea unui om format sau mai bine zis deformat sufletește de norme rigide de comportament și atitudine care descoperă, mult prea tîrziu, adevărata simțire, pendularea sa între o aparență ce nu mai poate corespunde adevărului său interior și dorința sa de a se elibera într-o recunoaștere publică a metamorfozei sale omenești — dar, din păcate, ajungînd la o nedorită vulgarizare atît a ideii cît și, adeseori, a limbajului folosit. Montarea realizată de gazde, în regia lui **Eugen Mercus**, suferă și ea de o încărcare inutilă de mijloace de expresie teatrală care în loc să ușureze receptarea și să dea forță ideii, o îngreunează, mai mult, îi accentuează scăderile de construcție dramatică. Tot într-o încercare de diminuare a unor stîngăcii și a unui nedorit staticism, **Peter Tömöry** propune în spectacolul cu **Jocul de** Ion Băieșu (Teatrul de stat Sibiu, secția germană) o formulă ușor hazardată și aproape contrazisă de text, fapt care a îngreunat atît receptarea mesajului cît și înțelegerea, în fapt, a convenției teatrale propuse. Interesant a fost debutul ca dramaturg (deși piesa își trage seva dintr-un roman) al lui **Dragomir Horomnea** care a beneficiat de claritatea punerii în scenă oferită de **Anca Ovanez** la **Teatrul din Botoșani**. O dezbatere deschisă — dealtfel, spectacolul se desfășoară sub forma unei sedințe de partid în care cei care „cer cuvîntul" se află în public — despre responsabilitate și adevăr, despre datoria omului nou de astăzi de a-și autoanaliza propriile-i gînduri și atitudini, de a le supune, deschis, judecății celorlalți. Deși piesă istorică, **A treia țeapă** de **Marin Sorescu** (asupra căreia ziarul nostru și-a spus opinia), într-un stil atît de specific acestui important dramaturg al nostru, ridică, în fond, probleme ale timpului nostru, vorbește despre sacrificiu și dăruire, despre iubirea de neam, despre înțelegerea superioară și profundă a destinului poporului nostru.

Deși în termeni dramatici și scenici cu totul diferiți **Da sau nu** de **Alexandr Ghelman** și **Generoasa fundație** de **Antonio Buero Vallejo** — cele mai substantiale spectacole ale festivalului — urmăresc drumul citeodată sinuos și dificil al constientizării individului, al necesității descoperirii adevărului despre el însuși și despre ceilalți și, prin urmare, al luării unei poziții ferme față de realitățile care-l înconjoară. **Alexa Visarion** conferă spectacolului Teatrului Giulești o mare autenticitate care se naște din puterea cu care, fără a mima realitatea, el o recreează prin mijloace scenice simple dar încărcate de forță, dezbaterea cătînd cu fiecare moment un plus de tensiune și prin aceasta implicînd, la un înalt grad, publicul. **Horea Popescu** reușește să pună în valoare valențele excepționale ale textului unuia dintre cei mai interesanți dramaturgi contemporani printr-o fericită conjugare a jocului încărcat de semnificații al actorilor cu un decor sugestiv semnat de Paul Bortnovschi.

Fără a fi dorit, deci, o analiză detaliată a spectacolelor prezentate la **Festivalul de teatru contemporan de la Brașov**, am vrut a sublinia, încă o dată, o anume linie definitorie în care el s-a desfășurat și care a constat în clara opțiune repertorială pentru piesa deschis angajată în dezbaterea unor probleme actuale, pentru spectacolul cu un evident accent politic. Sigur, „esantionul" de la Brașov a fost în mare măsură semnificativ pentru stadiul în care se află acum teatrele privind repertoriul contemporan. Un stadiu în care esențială mi se pare mai degrabă intenția decît realizarea ei, punctul de pornire decît cel final.

MIRUNA IONESCU

PIESA POLITICĂ ÎN PRIM PLAN

În interesantul și frumosul spectacol al Teatrului Național bucureștean cu Generoasa fundație *de* Antonio Buero Vallejo — *regia* Horea Popescu —, *cîțiva dintre mult apreciații săi interpreți :* Marin Moraru, Costel Constantin, Ovidiu Iuliu Moldovan, Gheorghe Cozorici *și* Mircea Albulescu

Ion Pavlescu, Dorina Lazăr și Ion Anghel *în* Da sau nu *de* Aleksandr Ghelman, *realizat de* Alexa Visarion *la Teatrul Giulești*

Despre tineri, cu mai multă profunzime

Dramaturgia contemporană are un cîmp larg de inspirație din complexitatea vieții în mijlocul căreia trăim. Transformările formidabile ale societății noastre socialiste, eforturile eroice ale tuturor oamenilor în construirea unei orînduiri superioare bazate pe dreptate, muncă, demnitate și libertate, fac din viața noastră de astăzi un inepuizabil izvor la care scriitorii trebuie să apeleze pentru operele lor. Cred că teatrul a rămas încă dator unor realități importante contemporane, printre care, în primul rînd, tineretul.

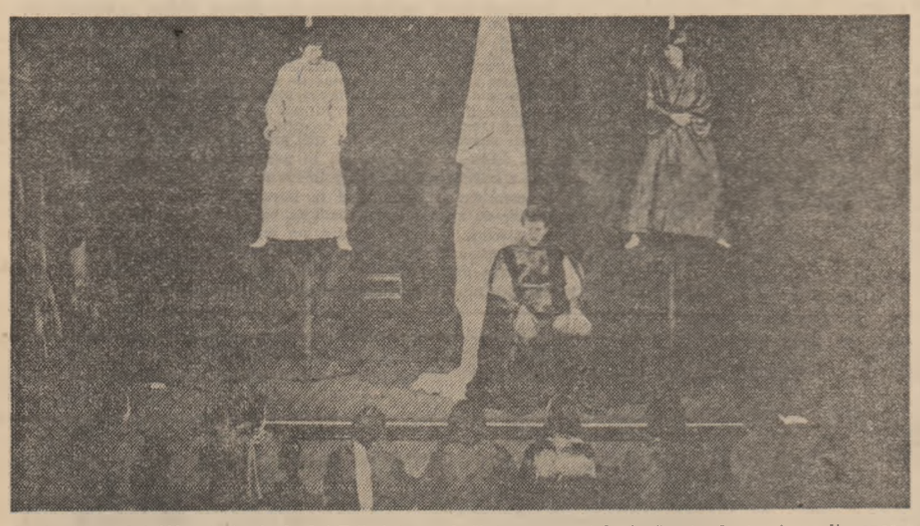
Viața tinerilor, climatul ei de entuziasm, de efort creator, de visuri îndrăznețe, reprezintă pentru dramaturg un interes cu totul deosebit și o seducție căreia cu greu i se poate sustrage. Și totuși, piesele de teatru vorbesc prea puțin despre tineri și nu totdeauna despre problemele principale legate de ei. Conflictele, condiția sine qua non a teatrului, pot fi găsite cu usurință în studierea și cunoașterea tineretului, a cărui viață clocotitoare ni le oferă cu generozitate. Iată, de pildă, un tip de tînăr care ar putea fi convertit în personaj complex și demn de cea mai mare atenție din partea dramaturgului : tînărul venit la oraș să muncească. Deși în satul lui a făcut cunoștință cu tehnica modernă, cu televizorul și radioul, cu celelalte mijloace de comunicare și de răspîndire a culturii, el intră în orașul mare, care-l adoptă, cu nu știu cîte generații de țărani înapoia lui și cu un ritm de viață deosebit de cel urban. Colectivitatea e mai mare, tentațiile mai insistente, viața mai variată. Acest tînăr vine în schimb cu o puritate sufletească mai apropiată de natura în care a trăit, cu un cod moral legat de prezența alor săi de sub ochii cărora nu era ușor să scape. Tînărul nostru intră în oraș cu un vag sentiment de eliberare și cu convingerea că de acum încolo poate să își permită orice, fiindcă orașul e prea mare pentru a-l mai putea controla. Dar forța orașului ? Aici intervine apariția modelului cu putere de influență, dominator prin rigoarea morală, care trebuie să devină, în ochii tînărului nostru, fascinant. Asemenea personaje într-o piesă scrisă convingător, tînărul venit la oraș și modelul cu care se confruntă, pot da naștere unei infinități de conflicte dramatice cu sensuri etice superioare și în care spectatorii să se recunoască pe ei înșiși, așa cum sînt sau cum au fost.

Dar mai există încă multe aspecte ale vieții tineretului, demne de a fi subiecte de teatru. Se trece prea repede peste fondul romantic al tinerilor, mulțumîndu-ne să-i caracterizăm în grabă drept superficiali și lipsiți de fond sufletesc. Și sînt numai pentru că le place să danseze după ritmul dansului la modă ? Sau pentru că unora ni se par gălăgioși din cale-afară ? Dar acesta-i secolul ! Dansurile trebuie dansate, gălăgia nu e de multe ori decît exuberanță. Și apoi, haideți să mergem la locurile lor de muncă și ne vom minuna de cîte știu ei să facă, de produsul muncii ieșit din mîinile lor de aur ! Acest tineret, care știe să petrecă, știe să și muncească, bine și cu un înalt simțămînt al datoriei.

Personalitatea tinerilor noștri poate constitui oricînd o temă de mare valoare morală într-o piesă de teatru. Această responsabilitate apare de timpuriu. Dragostea, ca profund sentiment al tineretii, nu mai e oprită de false hotare puse de împărțirea în clase sau de poziția inferioară a femeii sau de alte considerente sociale și religioase. Unde este piesa actuală de dragoste ? Mai degrabă există tentația de a se scrie ridiculizînd și ironizînd dragostea, în locul unei piese a marii pasiuni pe care nu o întîlnim în puritatea ei decît la tineri. Să nu ridem de ceea ce trebuie admirat ! O piesă interesantă a scris D.R. Popescu. În **Acești îngeri triști** scriitorul aduce pe scenă o parte din frumusețea spirituală a tineretului contemporan. Iar Mircea Radu Iacoban, în **Simbătă la Veritas**, o parte a frămîntărilor acestui tineret.

Preocupările mele pentru tema tineretului din ziua de azi m-au împins de cîteva ori să scriu despre el. Recent, în **Roată pe trotuare** am abordat un aspect mai inedit : poziția tînărului contemporan față de un eveniment politic, tragic, petrecut cu mult timp înaintea lui. Am pledat în această piesă pentru legătura ce ne unește pe noi, cei de azi, cu toate generațiile trecute, generații care au luptat și cînd a fost nevoie s-au jertfit

DAN TĂRCHILĂ

Studenții anului III actorie de la I.A.T.C. într-unul dintre momentele încărcate de tensiune din spectacolul cu A treia țeapă *de* Marin Sorescu

Un teatru al prezentului continuu

Altfel nici nu putem sta. Și de multe ori trebuie mult entuziasm pentru aceasta ; atît de mult încît pare indecent, la un moment dat să te înfățișezi printre oameni cu alte sentimente. Indecență și lașitate.

Cu fața spre realitate — toată lumea o știe ! — înseamnă să stai față în față cu clipa de față și cu cea imediat următoare. Ca să te încumeți mai departe, iar îți trebuie entuziasm. Sentimentul ăsta n-are liniște pînă nu sînt plin-ochi, ca un ulcior care merge de multe ori la apă ! Și așa fiind și stînd, fără să mă clatin și fără să pierd o picătură din ceea ce m-a umplut pînă peste cap, să ne așezăm în fața oglinzii.

Oglinda, ca să zic așa, este o realitate care ne pune în fața unei realități !

Și stînd astfel cu fața spre realitatea pe care o admirăm, sîntem chiar mai mulți — fiecare sîntem cîte doi ; și este o atît de mare înțelegere și unitate între aceștia — el față în față cu cel din oglindă — și dialogul dintre ei este atît de melodic și armonios încît primul dintre ei nu suflă o vorbă, pe care celălalt să n-o repete întocmai și în același timp ! Și oare ce-i mai simplu, pentru ca toate să meargă bine, decît să zîmbim senin ca să ni se răspundă întocmai ?

Iar dacă cineva ar vrea să-și exercite spiritul critic, cuviincios din partea lui este să-și aleagă propria-i persoană, desigur cu condiția să n-o facă folosind persoana a III-a, nici chiar la singular, căci asta duce la o generalizare pripită.

Și pentru că nu poți scrie toată viața la persoana I singular sau plural, e preferabil să scrii despre tine ca despre „el", să tragi cu ochiul la oglinzile pline de zîmbete din jur. Și-ți vei da seama că ai apucat pe o cale greșită și că nu scrii decît pentru tine. Cine o să te citească ? Oglinda este cea mai plăcută lectură, dimineața.

Mă gîndesc că e timpul să fac și o propunere : hai să fugim de oglinzi, împreună ! Să vedem care ajunge mai departe ! Pentru așa ceva îți trebuie, realmente, entuziasm. Și curaj. Același curaj cu care cerem pace.

PAUL CORNEL CHITIC

Un teatru al sincerității

Recent, am urmărit ediția a II-a a Festivalului de teatru contemporan de la Brașov, importantă manifestare de acest gen din țara noastră. Importantă, în primul rînd, prin implicațiile și răspunderile care-i revin din însăși titulatura de teatru contemporan : de a reprezenta problemele epocii noastre, frămîntările, aspirațiile și contradicțiile acestei epoci. Importante, pline de răspunderi aceste țeluri ! Căci ce poate fi mai pasionant decît de a fi implicați în ceea ce ne reprezintă, de a urmări — și nu numai atît — dramatica, fascinanta luptă pentru a lansa întrebările timpului nostru și — pe cît se poate — de a răspunde la ele ? Contemporan, glumea serios un poet, înseamnă pînă mor eu. Contemporan, îi răspundea un dramaturg, înseamnă cît trăiesc eu. Iar un dramaturg de valoare poate trăi liniștit multe secole. În acest sens, important e ca întrebările pe care le pune în piesele sale să fie întrebările noastre, ale contemporanilor săi, iar răspunsurile să poată trece și dincolo de hotarele timpului său ; iar acest lucru, cred, nu se poate face — oricît talent ar avea dramaturgul, regizorul, actorul, scenograful ; oricît meșteșug și oricîtă experiență ar avea cu toții — decît dacă arta lor este pătrunsă de o mare sinceritate. Cred cu tărie că, mai mult ca oricînd, a fi contemporani, înseamnă în primul rînd a fi sinceri ; sinceri față de noi înșine, sinceri față de epoca noastră, condiția sincerității având rădăcinile adînc implintate în comandamentele de ordin etic și moral ale societății noastre. Numai crezînd în sinceritate putem fi de folos semenilor noștri, ne putem propulsa în viitorime. Festivalul teatrului contemporan de la Brașov ne-a confirmat aceasta. Audienta cea mai consistentă au avut-o lucrările dramatice, spectacolele care au excelat printr-o exemplară sinceritate ; sinceritatea artei adevărate, care nu simte nevoia să triseze, să mimeze, să se prefacă ; ci, dimpotrivă, care ni se înfățișează despovărată de efecte ; care are curajul și demnitatea de a ne înfățișa în lumina reflectoarelor, tulburătoarea și totodată complexa sa nuditate. „Da sau nu" în regia lui Alexa Visarion sau „Cer cuvîntul" în regia Ancăi Ovanez sînt două exemple din multe altele. Alexa Visarion în „Da sau nu" ca și în „Goana" reușește datorită talentului său, intuiției sale inteligenței sale — toate însă dublate de o mare sinceritate a profesiunii sale — reușește acea rară performantă de a trece spectacolul dincolo de hotarele artei, în cele ale unei realități recreate. (Așa cum au reușit Dan Micu, Alexandru Colpacci, sau decanul regiei noastre contemporane, Liviu Ciulei, în cele mai bune spectacole ale lor). Pentru că teatrul contemporan, oglindă a unei realități aspre, directe, dramatice, care exclude sofisticăria, gestul gratuit, este mai mult decît un teatru ce reflectă gîndurile și frămîntările celor de-o vîrstă cu el, este un teatru al sincerității. Sinceritatea în artă a unui creator de valoare produce opere atît de mari încît ele cîntăresc, uneori, mai greu decît însuși realitățile epocii sale. Fiindcă sinceritatea în artă are forța unui laser care străpunge totul ; are forța teoriei relativității ce șterge granițele dintre timp și spațiu ; are forța de a turna în existența contemporană emblema eternității. Și atunci, ce poate fi mai măgulitor pentru epoca noastră, pentru societatea noastră actuală decît posibilitatea de a fi proiectată în viitorime ? Arta noastră contemporană, teatrul zilelor noastre, au toate șansele s-o realizeze.

PAUL IOACHIM

RIGOAREA REALITĂȚII

Teatrul nostru a fost legat de cele mai imperioase necesități ale prezentului încă de la început și niciodată nu au existat momente de abandon sau evazionism, ancorarea în realitatea timpului și analiza minutioasă a prefacerilor sociale și psihice fiind caracteristici de bază ale autorilor noștri dramatici.

Atenția deosebită de care se bucură astăzi piesa originală este o dovadă convingătoare a faptului că atît creatorii cît și spectatorii sînt interesați mai mult ca oricînd să se regăsească cu preocupările lor majore pe scenă. Puține sînt acele colective teatrale care să nu fi avut cel puțin o premieră absolută pe an și cea mai mare mîndrie este a acelora care au reușit să descopere și un autor nou. Dacă ne gîndim numai la ultimele stagiuni, ne vom reaminti spectacole dintre cele mai bune : **Răceala** de Marin Sorescu și **Interviu** de Ecaterina Oproiu la Teatrul „Lucia Sturdza Bulandra". **Descăpățînarea** de Alexandru Sever la Teatrul Giulești, piesele destinate Independenței, dintre care cîteva au depășit cu certitudine caracterul de evocare de circumstanță : **Două ore de pace** de D.R. Popescu la Teatrul Național din Cluj, Teatrul Național din Tîrgu Mureș, secția maghiară, Teatrul Mic, **Hotărîrea** de Mircea Bradu la Teatrul de Stat din Oradea. **Reduta** de Mircea Radu Iacoban la Teatrul Național din Iași. **Singele** de Horia Lovinescu la Teatrul Nottara și nu numai acolo etc. **Muntele** de D. R. Popescu la Teatrul Tineretului din Piatra Neamț, **Noaptea cabotinilor** de Romulus Guga la Teatrul Național din Tîrgu Mureș, **Cine a fost Adam** de Leonida Teodorescu la Teatrul Național din București, **Bocet vesel pentru un fir de praf rătăcitor** de Sütö Andras la Teatrul Național din Tîrgu Mureș, **Clipa** de Virgil Stoenescu după romanul lui Dinu Săraru la Teatrul de Stat din Constanța, **Rugăciune pentru un disc-jokey** la Teatrul de Stat din Galați au fost spectacole care au constituit obiectul unor dezbateri interesante și fructuoase în cadrul diferitelor festivaluri și colocvii organizate de către ATM sub egida Consiliului Culturii și Educației Socialiste.

Dramaturgii noștri cunoscuți sînt în continuare prezenți pe scene cu piese dintre cele mai valoroase. Angajat pe drumul comediei cu tăiș satiric, îndrăznet, Paul Everac ne-a dat **Piatră la rinichi**, păstrîndu-și însă și incisivitatea gravă a piesei de idei în **Acord** și **A cincea lebădă**, Horia Lovinescu pune imagine emoționantă asupra universului nostru de gîndire și preocupări.

Ultimele stagiuni au relevat și un interes sporit pentru sondarea constiințelor, drama de idei contemporană căpătînd adeseori încordarea unei investigații chirurgicale a memoriei și sufletelor. Oprindu-se asupra unui număr restrins de personaje, cu acțiuni care leagă strîns trecutul de prezent, cu eroi ce întreprind cu pasiune anchete, dorind să aducă la lumină adevărul, Paul Everac în **Acord**, Romulus Guga în **Noaptea cabotinilor**, Leonida Teodorescu în **Cine a fost Adam**, Mircea Radu Iacoban în **Omul din baie** (cu aparență de glumă), Theodor Mănescu în **Noaptea pe asfalt**, Dumitru Radu Popescu în **Rugăciune pentru un disc-jokey** atrag atenția asupra primejdiei pe care o reprezintă conservatorismul, anchilozarea spirituală sau chiar minciuna bine deghizată ce domnește uneori printre noi. Privirile retrospective și introspective sînt interesante dar nu întotdeauna au suficientă acoperire în forța caracterelor aduse în fața noastră.

Condiția tînărului, procesul lui complex de formare, primejdiile firești ce-l pîndesc, au atras mai mulți dramaturgi. În afara lui Virgil Stoenescu și Andi Andrieș, Tudor Popescu a creionat în tonalități lirice, cu inserțiuni comice cîteva portrete de tineri, preocupat mai ales de recuperarea lor morală în **Omul cu floarea**. Încă insuficient de „vinovat" pentru a face obiectul unor aspre procese de constiință sau a atacurilor satirice, cu rezerve de poezie și disponibilități sufletești, tînărul continuă să fie eroul unor piese care se situează undeva în zona comediilor optimiste ce oscilează între prozaic și liric, la granița încă nedefinită a genurilor.

Tot la hotarul elastic și maleabil dintre genuri a început să se situeze și comedia. Este foarte adevărat că punctele de întîlnire ale tragicului și comicului au început să fie din ce în ce mai dese în zilele noastre, obligîndu-se la acceptarea acestuia din urmă în forme necunoscute sau nebănuite altădată, dar simbioza genurilor duce uneori la slăbirea ascuțișului satiric, la diluarea lui, metafora comică existînd cu adevărat numai atunci cînd poate fi foarte ușor descifrată. Atacul frontal și optimist al lui Spiridon Biserică din **Mielul turbat** a fost înlocuit cu comicul de situații sau cu vorba de spirit. Ion Băieșu continuă să scrie comedii, dar și el este adeseori dispus să renunțe la verva satirică pentru implicația dramatică sau disecția psihologică. **Scene din viața unui bădăran** de Dumitru Solomon poate fi considerată o comedie, dar una în care risul e pe punctul de a se stinge în fiecare clipă invadat de meditația filozofică.

Numărul pieselor noi este mare, varietatea stilistică surprinzătoare, noii dramaturgi — și putem cita numai printre ultimele debuturi cel al lui Constantin Cublesan, cîștigat de teatru după o bogată experiență literară — sînt o adevărată promisiune pentru viitor. Și totuși, această bogăție de titluri, în succesiunea destul de rapidă a premierelor, în diversitatea lucrărilor sau a personalităților creatoare avem și valorile și limitele dramaturgiei noastre actuale. Valori certe în atitudinea responsabilă și militantă dar și limite în fărîmele de adevăr spuse sau arătate cu prea multă timiditate. Realitatea noastră socială tumultuoasă și bogată în transformări este încă palid insuflată și de scenă. Cotidianul, frînturile de viață, aspectele neesențiale domină, faptul divers este prea abundent, situațiile comice prea făcute, replicile prea construite. Avem încă multe adevăruri care sînt rostite numai, dar nu au devenit adevărul de viață, gînd și sentiment al personajelor, nu sînt concretizate în piese autentice, convingătoare și zguduitoare. Mai avem încă multe prologuri sau epiloguri cu caracter explicativ și multe loviturî de teatru care vin din arsenalul tradițional, uneori chiar din **Les deux cent mille situations dramatiques** a lui **Etienne Souriau**. Fără îndoială că nu este nimic rău în acest lucru, cu atît mai mult cu cît le găsim pînă și în opera lui Caragiale, chiar și în aceea a unui Ibsen, dar ele trebuie să fie un mijloc și nu un scop, acesta din urmă fiind unul singur, acela de a răspunde la întrebările contemporanilor.

Acest răspuns există, îl avem în numeroase piese scrise în ultimul timp, după cum îl avem și în cele care l-au precedat. Îl avem în **Răceala** și **A treia țeapă** de Marin Sorescu, în **Interviu** de Ecaterina Oproiu, în **A cincea lebădă** de Paul Everac, în **Autobiografie** de Horia Lovinescu, în **Rugăciune pentru un disc-jokey** de Dumitru Radu Popescu, în **Noaptea cabotinilor** de Romulus Guga, dar îl dorim și îl așteptăm și în celelalte lucrări.

ILEANA BERLOGEA

SĂPTĂMÎNA TV

17 — 25 MARTIE 1979

SÎMBĂTĂ, 17 MARTIE

PROGRAMUL I

12.30 Telex. 12.35 Curs de limbă spaniolă. 12.55 Curs de limbă franceză. 13.15 Muzică populară. 13.45 Corespondenții județeni transmit... 14.05 Publicitate. 14.10 Semifinalele turneului internațional de box : „Centura de aur". 15.30 Agenda culturală. 16.00 Fotbal : F.C. Baia Mare — F.C. Argeș (divizia A). Transmisiune directă de la Baia Mare. Comentator : Grigore Ilisei. În pauză : ● Publicitate ● Reportajul „Sportul, o necesitate a lumii moderne". 17.50 Clubul tineretului — la Brazi. 18.40 Săptămîna politică internă și internațională. 18.55 Prim-plan : „Patru povestiri despre patru oameni". 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.00 Teleenciclopedia. 20.30 Film serial : „În spatele ușilor închise". Episodul 2. 21.20 Întîlnirea de sîmbătă seara. Emisiune muzical-distractivă. 21.50 Melodii românești de ieri și de azi. 22.20 Telejurnal. 22.30 Închiderea programului.

DUMINICĂ, 18 MARTIE

PROGRAMUL I

8.30 Gimnastica la domiciliu. 8.40 Tot înainte ! 9.25 Șoimii patriei. 9.35 Film serial pentru copii : „Insula misterioasă" — episodul 4. 10.00 Viața satului. 11.30 Finalele turneului internațional de box „Centura de aur". 12.30 De strajă patriei. 13.00 Telex. Album duminical. 14.00 Desene animate : Călătoriile lui Guliver. 14.25 Drumuri europene. 16.20 Stadion : Volei masculin: Dinamo — Steaua; Box — aspecte din finalele turneului internațional „Centura de aur" ; Rugby : Țara Galilor — Anglia în ultima etapă a „Turneului celor 5 națiuni". 17.45 Film serial : „Dickens la Londra" — producție a televiziunii engleze. În distribuție : Simon Bell, Gene Food, Ray Dotrice. — episodul 1. 18.40 Micul ecran pentru cei mici. 19.00 Telejurnal. 19.20 Diminețile unui oraș — reportaj TV. 19.40 Ca în filme — emisiune muzical-distractivă. 20.40 Film artistic : „Ride Vaquero". Premieră TV — producție a studiourilor americane. Cu : Ava Gardner, Robert Taylor, Anthony Quinn, Hovard Keel. 22.10 Telejurnal. 22.20 Campionatul mondial de hochei grupa B : România — Danemarca (rezumat înregistrat).

PROGRAMUL II

10.00 Concert educativ. 11.45 Teleșcoală. Consultații pentru elevi cursurilor serale. 19.00 Telejurnal. 19.20 Desene animate. 19.40 Telerama-sport. 20.10 Bijuterii muzicale : Maurice Ravel. 20.35 Publicitate. 20.45 Documentar TV : Peștera vîntului. 21.10 Clubul tineretului.

LUNI, 19 MARTIE

PROGRAMUL I

16.00 Telex. 16.05 Emisiune în limba maghiară. 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.00 Panoramic. 20.30 Roman-foileton : „Poldark" — episodul 4. 21.25 Orizont tehnico-științific. 21.55 Cadran mondial. 22.15 Telejurnal. 22.30 Campionatul mondial de hochei grupa B : România — Ungaria.

PROGRAMUL II

17.00 Întîlnirea de sîmbătă seara. 17.30 Cenaclul studenților de la Conservatorul „Ciprian Porumbescu" din București. 18.00 Publicitate. 18.05 Reportaj TV : Pe coordonatele dezvoltării : Giurgiu. 18.30 În alb și negru : În valea castorilor. 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.00 Film serial pentru copii : „Povestiri din pădurea verde" (reluare). 20.25 Un fapt văzut de aproape. 20.45 Muzică din opere și operete. 21.25 Telex. 21.30 Film serial : „În spatele ușilor închise" — reluarea episodului 2.

MARȚI, 20 MARTIE

PROGRAMUL I

9.00 Teleșcoală. 10.00 Roman-foileton : „Poldark" — reluarea episodului 4. 10.55 Atenție la... neatenție. 11.15 Telex. 17.00 Telex. 17.05 Teleșcoală. 17.25 Curs de limbă engleză. 17.45 Din țările socialiste — reportaj din R.S.F. Iugoslavia. 17.55 Lecții TV pentru lucrătorii din agricultură. 18.20 Tribuna TV. 18.40 Ansamblul folcloric al Întreprinderii „Automecanica" Mediaș. 19.00 Portugalia — file din istoria spre azi. 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.00 Ancheta TV : Bariera ineficienței ! 20.30 Pe plaiurile de baladă — cîntece patriotice. 20.40 Seară de teatru : „Romeo și Julieta" de W. Shakespeare. 22.30 Telejurnal.

PROGRAMUL II

19.30 Telejurnal. 20.00 Film serial pentru copii : „Insula misterioasă" (reluare). 20.25 Viața economică. 21.00 Album coral susținut de corul Conservatorului „Ciprian Porumbescu". 21.20 Telex. 21.25 Din viața de concert a Capitalei. 21.55 Inscripții pe celuloid : Un mare fluviu : Nilul.

MIERCURI, 21 MARTIE

PROGRAMUL I

9.00 Teleșcoală. 10.00 Reportaj TV : Pe coordonatele dezvoltării : Giurgiu. 10.25 Teatrul Național din Tg. Mureș, azi. 11.20 Șoimii patriei. 11.30 Telex. 15.50 Fotbal : România — Grecia. În pauză — Telex. 17.45 Gala antenelor : Oltenia (I). 18.35 România pitorească. 19.00 Festivalul național „Cîntarea României. Faza județeană Brașov. 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.00 Noi, femeile : Primăvara hărniciei. 20.25 Telecinemateca. Ciclul „Mari actori" : Charles Laughton în filmul „Rembrandt". Premieră pe țară — producție a studiourilor engleze. 21.55 Telejurnal. 22.05 Campionatul mondial de hochei grupa B : România — R.D.G. — selecțiuni înregistrate de la Galați.

PROGRAMUL II

19.30 Telejurnal. 20.00 Desene animate. 20.25 Studio T '79 : Retuș la un portret de familie. 20.50 Treptele afirmării. 21.20 Telex. 21.25 Melodii distractive. 21.40 Orizont tehnico-științific (reluare).

JOI, 22 MARTIE

PROGRAMUL I

17.00 Telex. 17.05 Teleșcoală. 17.25 Curs de limba rusă. 17.45 Pentru timpul dv. liber vă recomandăm... 18.00 Fotbal internațional. 18.25 Muzica în imagini. 18.45 Căsuța poștală TV. 19.05 Film serial pentru copii : „Povestiri din pădurea verde — episodul 3. 19.30 Telejurnal. 20.00 La ordinea zilei în economie. 20.10 Ora tineretului. 21.00 Teatru scurt : „Aici nu plînge nimeni" de Tennesse Williams. Premieră pe țară. 21.45 Publicitate. 21.50 Podiumul laureaților. 22.15 Telejurnal.

PROGRAMUL II

19.30 Telejurnal. 20.00 Transmisiune directă a concertului de chestrei simfonice a Radioteleviziunii. În pauză : Telex; Oltenița — acest dar al Dunării. 22.00 Mult e dulce...

VINERI, 23 MARTIE

PROGRAMUL I

9.00 Teleșcoală. 10.00 Telecinemateca (reluare). 11.30 Telex. 17.00 Emisiune în limba germană. 18.55 Tragerea loto. 19.05 La volan — emisiune pentru conducătorii auto. 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.00 Incursiune în cotidian. 20.20 Film artistic : „Comoara rechinilor". Premieră TV — producție a studiourilor americane. 21.40 Meridiane culturale. 22.15 Telejurnal. 22.20 Campionatul mondial de hochei grupa B. Selecțiuni înregistrate de la Galați din meciurile programate în penultima zi a competiției.

PROGRAMUL II

17.00 Selecțiuni din albumul duminical. 17.40 Bloc-notes — informații utilitare. 18.00 Cafeta cu imagini. 19.00 Ansambluri corale: Văleni, Finteuș, Șomcuța. 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.00 Radar pionieresc. 20.15 Pagini clasice, mari interpreți. 21.05 Publicitate. 21.10 Consultații medicale (reluare). 21.25 Telex. 21.30 Studio liric '79.